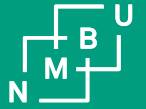

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Voltmeter og amperemeter

Bård Tollef Pedersen og Erik Lykke Trier

Innholdsfortegnelse

- Innledning
- Teori og metoder
- Resultater
- Diskusjon
- Konklusjon
- Reslutater

<https://shopurl.at/brF89>

<https://shopurl.at/npwS0>

Innledning

- Elektronikk
- Strøm, spenning og motstand
- Analogt operatur
- Multimeter
- Feilforplantning
- Indre motstand i operaturet

<https://shorturl.at/dhpG2>

Teori og metoder

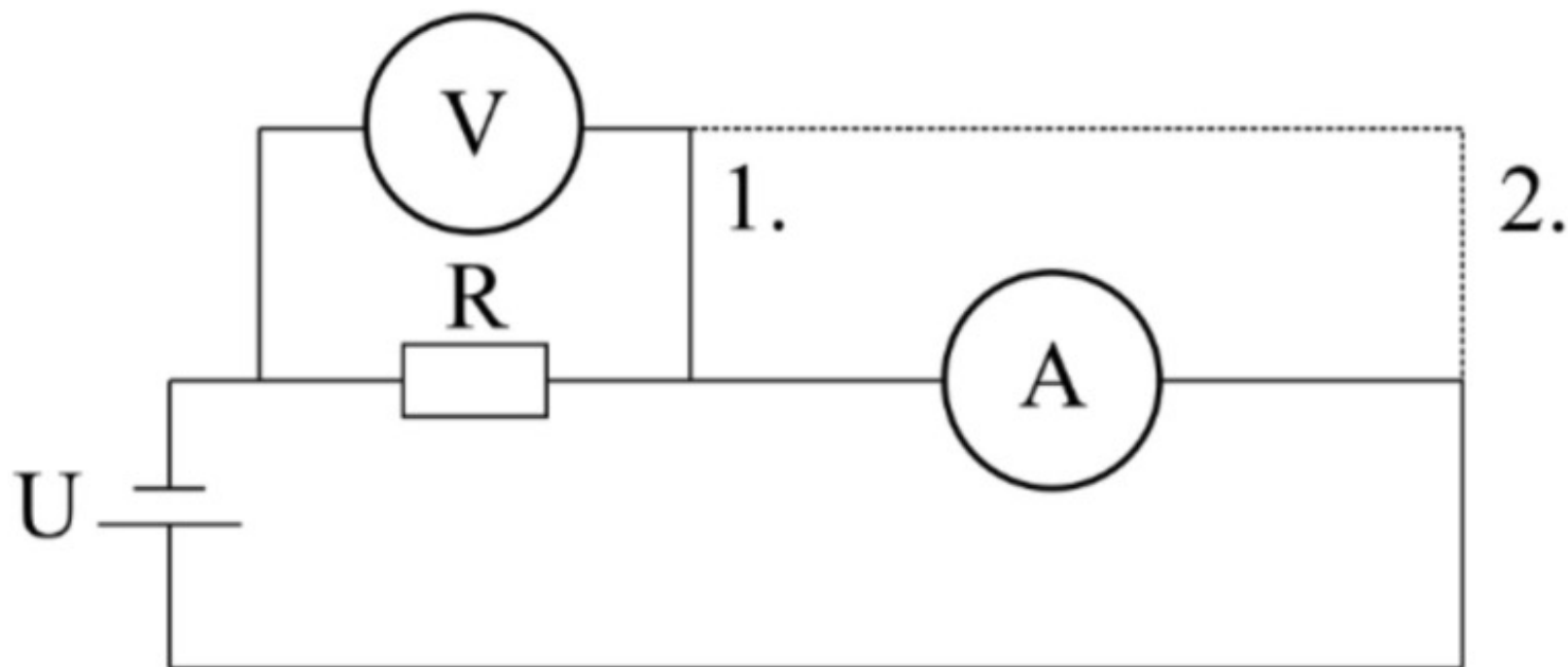
- Teori
- Metode
- Formler

<https://shorturl.at/amnvQ>

Metode

Krets oppsett av krets 1 og krets 2

Hentet fra oppgaveteksten til rapporten.

Formler

- Ohms lov
- Gauss' feilforplantningslov
- Krets 1
- Krets 2

$$V = RI$$

Ohms lov,
hvor V er spenningen, I er
strømmen og R er motstanden.

$$\delta f = \sqrt{\left(\frac{\partial f}{\partial x_1} \delta x_1\right)^2 + \left(\frac{\partial f}{\partial x_2} \delta x_2\right)^2 + \dots + \left(\frac{\partial f}{\partial x_n} \delta x_n\right)^2}$$

Gauss' feilforplantningslov,
hvor δf er den totale usikkerheten, δx_i
er usikkerheten i variabel x_i , og $\partial f / \partial x_i$ er
den partielle derivate av funksjonen f
med hensyn til variabelen x_i .

$$\frac{\delta R_{ukorr}}{R_{ukorr}} = \sqrt{\left(\frac{\delta V}{V}\right)^2 + \left(\frac{\delta I}{I}\right)^2}$$

Formelen for den relative usikkerheten til den ikke korrigerte
motstanden,
hvor R_{ukorr} er den ukorrigerte motstanden, δR_{ukorr} er usikkerheten
til den ukorrigerte motstanden, δV er usikkerheten til spenningen
og δI er usikkerheten til strømmen.

Formler for korrigert motstand, krets 1

$$R = \frac{V}{I - \frac{V}{R_V}}$$

Formelen for den korrigert motstand,
Her er R_V motstanden gjennom voltmeteret.

$$\frac{\delta R}{R} = \frac{1}{1 - \frac{R_{ukorr}}{R_V}} \sqrt{\left(\frac{\delta V}{V}\right)^2 + \left(\frac{\delta I}{I}\right)^2 + \left(\frac{\delta R_V}{R_V}\right)^2 \left(\frac{R_{ukorr}}{R_V}\right)^2}$$

Formelen for den relativ usikkerheten til korrigert motstand,
Her er δR usikkerheten til den korrigerte motstanden, δR_V er usikkerheten til motstanden gjennom voltmeteret.

Formler for korrigert motstand, krets 2

$$\delta R = \sqrt{\left(\frac{\partial R}{\partial V} \delta V\right)^2 + \left(\frac{\partial R}{\partial I} \delta I\right)^2 + \left(\frac{\partial R}{\partial R_\alpha} \delta R_\alpha\right)^2}$$

$$R = \frac{V - R_\alpha I}{I} = \frac{V}{I} - R_\alpha = R_{ukorr} - R_\alpha$$

Formelen for den korrigert motstand
her er R_α den indre motstanden i
amperemeteret.

$$\frac{\partial R}{\partial V} = \frac{1}{I} \quad \frac{\partial R}{\partial I} = -\frac{V - R_\alpha I}{I^2} = -\frac{R}{I} \quad \frac{\partial R}{\partial R_\alpha} = -1$$

$$\partial R = \sqrt{\left(\frac{\partial V}{I}\right)^2 + \left(-\frac{R}{I} \partial I\right)^2 + (-\partial R_\alpha)^2}$$

$$\partial R R_{2,ukorr} = R_{2,ukorr} \sqrt{\left(\frac{\partial V}{I}\right)^2 + \left(-\frac{R}{I} \partial I\right)^2 + (-\partial R_\alpha)^2}$$

$$\partial R = R_{2,ukorr} \sqrt{\left(\frac{\partial V}{V}\right)^2 + \left(\frac{\partial I}{I}\right)^2 + \left(\frac{\partial R_\alpha}{R_{2,ukorr}}\right)^2}$$

Formelen for den relativ usikkerhet til korrigert
motstand.

Resultater

- Krets 1
- Krets 2

Teoretiske verdier mot målte verdier fra multimeteret

Komponent	Oppgittverdi	Målt Verdi
Motstand 1	330 Ω	329.3 $\pm$ 3.2 Ω
Motstand 2	680 Ω	678.0 $\pm$ 6.3 Ω
Amperemeter 6 mA	32 Ω	31.7 $\pm$ 0.5 Ω
Amperemeter 12 mA	16 Ω	16.2 $\pm$ 0.3 Ω
Voltmeter	3000 Ω	3001 $\pm$ 27 Ω
Batteri	3.0 V	2.9 $\pm$ 0.2 V

Krets 1

Målte verdier

Motstand(Ω)	Strøm(mA)	Spenning(V)
329.3 $\pm$ 3.2	9.4 $\pm$ 0.1	2.8 $\pm$ 0.1
678.0 $\pm$ 6.3	5.1 $\pm$ 0.1	2.8 $\pm$ 0.1

Beregnde verdier for motstand

Motstand(Ω)	Ukorrigert Verdi(Ω)	Korrigert Verdi(Ω)
329.3 $\pm$ 3.2	297.9 $\pm$ 2.5	330.7 $\pm$ 3.0
678.0 $\pm$ 6.3	554.5 $\pm$ 4.4	680.1 $\pm$ 6.2

Krets 2

Målte verdier

Motstand(Ω)	Strøm(mA)	Spennings(V)
329.3 $\pm$ 3.2	8.5 $\pm$ 0.1	3.0 $\pm$ 0.1
678.0 $\pm$ 6.3	4.2 $\pm$ 0.1	3.0 $\pm$ 0.1

Beregnde verdier for motstand

Motstand(Ω)	Ukorrigeret Verdi(Ω)	Korrigeret Verdi(Ω)
329.3 $\pm$ 3.2	347.1 $\pm$ 3.0	330.9 $\pm$ 3.1
678.0 $\pm$ 6.3	710.8 $\pm$ 6.3	679.1 $\pm$ 6.3

Diskusjon

- Feilkilder
  - Måleinstrument
  - Usikkerhet I koblingene
  - Indre motstand
  - Feilforplantning
  - Avlesningsfeil
- Krets 1
- Krets 2

Krets 1

Målte verdier

Motstand(Ω)	Strøm(mA)	Spennings(V)
329.3 $\pm$ 3.2	9.4 $\pm$ 0.1	2.8 $\pm$ 0.1
678.0 $\pm$ 6.3	5.1 $\pm$ 0.1	2.8 $\pm$ 0.1

Beregnde verdier for motstand

Motstand(Ω)	Ukorrigeret Verdi(Ω)	Korrigeret Verdi(Ω)
329.3 $\pm$ 3.2	297.9 $\pm$ 2.5	330.7 $\pm$ 3.0
678.0 $\pm$ 6.3	554.5 $\pm$ 4.4	680.1 $\pm$ 6.2

Krets 2

Målte verdier

Motstand(Ω)	Strøm(mA)	Spennings(V)
329.3 $\pm$ 3.2	8.5 $\pm$ 0.1	3.0 $\pm$ 0.1
678.0 $\pm$ 6.3	4.2 $\pm$ 0.1	3.0 $\pm$ 0.1

Beregnde verdier for motstand

Motstand(Ω)	Ukorrigert Verdi(Ω)	Korrigert Verdi(Ω)
329.3 $\pm$ 3.2	347.1 $\pm$ 3.0	330.9 $\pm$ 3.1
678.0 $\pm$ 6.3	710.8 $\pm$ 6.3	679.1 $\pm$ 6.3

Konklusjon

- Krets 1
  - 0.4%, 330 Ω
  - 0.3%, 680 Ω
- Krets 2
  - 0.5%, 330 Ω
  - 0.2%, 680 Ω
- Vellykket

Kilder

- Paul Bjørn Andersen. Ohms lov.
https://snl.no/Ohms_lov, 2021.
- Achim Kohler. *Ampermeter og voltmeter*. Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, 2023.
- John R Taylor. Error analysis. *Univ. Science Books*, Sausalito, California, 20, 1997.
- Øyvind Grøn. Elektrisk strøm.
https://snl.no/elektrisk_strm, 2021.

Takk for oss.

